

2010Møtereferater

Referat fra medlemsmøtet 5. jan 2010

Detaljer

Opprettet torsdag 07. januar 2010 14:38

Sist oppdatert torsdag 07. januar 2010 21:24

Publisert torsdag 07. januar 2010 14:37

Skrevet av Kjell Solberg

Treff: 621

Møtet ble ledet av Kjell Solberg, som åpnet møtet med å ønske alle godt nytt år. Ca 90 var til stede. Møtetreferent Kristen Folkestad.

1. Olav Blichner leste dagens dikt, "Jeg ser" av Sigbjørn Obstfelder.
2. Dagens foredragsholder var Lisa Kristin Strindberg, kjent som kulturmedarbeider i NRK. Hun arbeider for tida med sin mastergrad i kulturhistorie. Hennes tema var "Jon Fosse, et geni ute – en gåte hjemme". Mange vil nok oppfatte Fosse som "vanskelig", med en manisk gjentakende skrive rytme, hvor lite hender i det ytre og hvor det som skjer, stort sett utspiller seg inne i hodene på de menneskene som utgjør Fosses dikterverden. Strindberg framhevet Fosses musikalske talent. Han var i sin ungdom med i flere danseband. Hans musikalitet gjenspeiles i hans rytmiske og høyst personlige språkføring.

Foredragsholderen gav en livaktig og engasjerende skildring av Fosses utvikling og litterære produksjon og det er rimelig å tro at hun kanskje hos noen av tilhørerne har bidratt til å øke forståelsen for Fosses diktning.

Foredragsholderen redegjorde kort for Fosses bakgrunn. Han er fra Strandebarm i Hordaland og er utdannet ved Universitetet i Bergen med fagkrinsen filosofi, sosiologi og litteraturvitenskap. Han har to ekteskap bak seg, har fire barn, og ser i dag ut til å trives best alene

Fosse hadde sin skjønnlitterære debut i 1983 med romanen "Raudt, svart". Han har så langt gitt ut 40 bøker, for voksne og barn, romaner, teaterstykker og poesi. Han anses i dag for å være én av Europas sentrale dramatikere. Fosses teaterstykker er konsentrert om få tema. Stor betydning tillegges de sosiale endringsprosessene. Det "mulige" er viktigere enn virkeligheten. Problemene han tumler med er eksistensielle. Tida, livets gang og døden er sentrale motiv. Vårt indre liv, bevisstheten, er det Fosse tar for seg. De indre tankene henger sammen med drømmen. Strindberg og hans *Drømmspill* kan nevnes i denne sammenheng. Et tilbakevendende tema, særlig i de første stykkene til Fosse, er sjalusi. Fosse ser mennesket som en del av naturen og bringer ikke inn religionen som tema i sine dramatiske verk.

Fosses stykker blir oftest spilt på de små scenene. Han er svært populær i Tyskland, men har av en eller annen grunn møtt liten forståelse og interesse i Storbritannia. Hans verker er oversatt til en rekke språk. Lise Strindberg presenterte en oppstilling av teateroppsetninger av Fosses verk og nevnte flere av dem ved navn: *Og aldri skal vi skiljast*, *Namnet*, *Nokon kjem til å komme*, *Natta syng sine songar*, *Dødsvariasjonar*, *Eg er vinden*. Ett stykke ble framhevet særskilt, for sin høye kunstneriske kvalitet: *Desse auga*, framført i det fri i 2008, i et imponerende samspill mellom stor kunst og storslått Vestlandsnatur. Her kommer menneskene inn fra sjøen, til livet og til livets forgjengelighet, i en sluttet sirkel.

Foredragsholderen omtalte også de mange utmerkelsene og prisene Fosse har mottatt gjennom åra. Hun nevnte også en kanskje noe mindre seriøs årlig oversikt, publisert av et britisk konsulentselskap, hvor Fosse figurerer som nr 83 i rekken av verdens nålevende geni.

Fosse har skrevet en god del dikt, selv om denne sjangeren ikke anses å være den der han når høyest. Lisa Strindberg leste ett av Fosses dikt, tatt fra samlingen *Hund og engel* fra 1992. Diktet mangler tittel, men begynner slik: "så vakkert kledd i grått"

Diskusjonen etter foredraget dreide seg mye om mulige likhetstrekk mellom Fosses diktning og karakteristiske trekk hos forfattere som Samuel Becket og Knut Hamsun.

Referat fra medlemsmøtet 2. februar 2010

Detaljer

Opprettet fredag 19. februar 2010 10:02

Sist oppdatert fredag 19. februar 2010 14:12

Publisert fredag 19. februar 2010 09:58

Skrevet av Vevmester

Treff: 445

Tittel og foredragsholder: "Det nytter – rapport fra frontlinjene", Jan Egeland, direktør ved Norsk Utenrikspolitisk Institutt. Møteleder Kjell Solberg, referent Pål Spilling, antall til stede: vel 200. Jan Egeland har magistergrad i statsvitenskap fra Universitetet i Oslo. Han har også studert ved Berkeley universitetet i California. Hans internasjonale engasjement er betydelig. Han har vært statssekretær i Utenriksdepartementet, spesialutsending for FN's generalsekretær i Colombia, generalsekretær i Norges Røde Kors, og har vært FN's visegeneralsekretær for humanitære spørsmål og nødhjelps koordinator. Han har også vært engasjert i flere fredsprosesser, bl.a. den som førte til Oslo-avtalen mellom palestinerne og israelerne. Kjell Solberg ønsket alle hjertelig velkommen til møtet, og introduserte så Jan Egeland og overlot ordet til ham.

Utgangspunktet for Egeland's foredrag var: "Blir verden bedre eller verre?" Nytt det å engasjere seg i å gjøre verden bedre? Svaret er utvilsomt ja!

Vi har stort sett hatt **fred i Europa** siden 1945. Den kalde krigen er over, og antall borgerkriger i verden har avtatt fra ca 60 i begynnelsen av 90-årene til 30 – 40 i dag. Det skjer heller ingen folkemord i dag.

Grunnene til ufred er flere. Mer enn 1/4 del av verdens befolkning lever under sultegrensen, på 1 ¼ dollar dagen. Mellom 8 og 12 millioner barn dør årlig på grunn av underernæring. Klimaendringene medfører tørke og naturkatastrofer, med de følger dette får for menneskenes livsgrunnlag. Våre verdier og privilegier er ikke representativt for resten av verden, gir økte sosiale forskjeller, og fører til ufred og illegal innvandring til Europa og US. Vi må derfor anstrenge oss for å jevne ut de store forskjellene i levekårene mellom Europa og USA på den ene siden og Afrika og Asia på den andre siden. Selv ikke FN kan føle seg trygg lengre, etter terrorangrepet mot FN i Bagdad. Spørsmålet er om FN bør redusere sitt nærvær her? Svaret er nei, verden må engasjere seg!

Colombia. Her har det vært geriljaaktiviteter i flere menneskealdre (de siste 50 – 60 år) i forbindelse med produksjon og handel med narkotika. Denne industrien er nå større enn bilindustrien. Det har vært en fredsprosess i 2000 – 2002, men uten å lykkes. De involverte parter var geriljaen, regjeringen, og FN.

PLO/Israel-konflikten. Det ble undertegnet en fredsavtale i 1970. Men motkreftene ble sterkt undervurdert. Det vil bli fred i Midt-Østen, men det vil ta lang tid før dette er oppnådd. Begge sider bryter folkeretten, og har en sort – hvitt oppfatning av hverandre. Her må sterke multinasjonale aktører, som FN, EU, etc., trå til og legge press på begge sider i konflikten. Det må opparbeides en gjensidig respekt, før stridighetene kan bleges.

Irak-krigen var meget kostbar og lite gjennomtenkt fra starten av. UK var på parti med USA. Her burde man hatt mer fokus på skole, på helse, og trygghet for innbyggerne, for å få den vanlige iraker på sin side i kampen mot terrorveldet til Saddam Hussain.

Sunamien i Indonesia. Verden bidro betydelig og effektivt i å bygge opp igjen Banda Ache. Så lærdommen her er at verden må engasjere seg sterkere og samarbeide for fredelig sameksistens. Det må gjøre mer for å bedre levevilkårene i den 3dje verden. Verden må også engasjere seg mot etnisk rensing. Her har verden ikke reagert slik det burde gjøres og derved bidra til å beskytte kvinner og barn.

China tar over dominansen i mange land i Afrika og Asia. Dette er en utfordring for resten av verden.

Noen aktuelle utfordringer fremover:

- Hele verden kan ikke nå vårt livsnivå
- Fordelingspolitikken må diskuteres og endres
- Ødelegging av kvinnekroppen, fysisk og psykisk, må hindres
- Vi må få en mer rettferdig handel
- Vi må få kontroll med verdenshandelen med våpen
- Arbeide for en dialog mellom de ulike religiøse retninger/samfunn
- Mugabes diktatur i Zimbabwe

Møtet ble avsluttet med allsang, "Våre tanker er fri", ledet av Karin Drågum.

Referat fra medlemsmøtet 23. februar 2010

Detaljer

Opprettet onsdag 03. mars 2010 23:00

Sist oppdatert onsdag 03. mars 2010 23:00

Publisert onsdag 03. mars 2010 22:56

Skrevet av Vevmester

Treff: 434

Referat fra medlemsmøtet 23. februar 2010

Tittel og foredragsholder: "Tysklands vei til demokratiet etter 1949", Ola Johnsrud, tidligere utenriksreporter i NRK. Møteleder Kjell Solberg, referent Pål Spilling, antall til stede: vel 200.

Ole Johnsrud er tidligere journalist og medarbeider i NRK. Han har vært stasjonert i Bonn i perioden 1973 – 1976, i Brussel i perioden 1998 – 2000, og i Berlin i perioden 2000 – 2002.

Som innledning sang Karin Drågum, med Erik Amundsen på piano, "Kommer nå" av Stein Over Berg. Kjell Solberg ønsket så alle hjertelig velkommen til møtet, introduserte så Ola Johnsrud, og overlot ordet til ham.

Referat fra medlemsmøtet 7. april 2010

Detaljer

Opprettet onsdag 14. april 2010 09:28

Sist oppdatert onsdag 14. april 2010 09:28

Publisert onsdag 14. april 2010 09:25

Skrevet av Vevmester

Treff: 479

Tittel og foredragsholder: "Ida, ape eller lemur?", Jørn Hurum, førsteamanuensis ved Naturhistorisk museum, Universitetet i Oslo. Møteleder Kjell Solberg, referent Pål Spilling, antall til stede: ca 200.

Jørn Harald Hurum er født 1967 i Drammen, og ble cand. scient. i 1993 ved Universitetet i Oslo. Han er nå førsteamanuensis i paleontologi ved Geologisk Museum, Universitetet i Oslo. Hans spesielle

forskningsområde er dinosaurer, og har inkludert feltarbeider i Mongolia, Canada, Argentina, China, og Svalbard.

Kjell Solberg ønsket alle hjertelig velkommen. Deretter ledet Karin Drågum allsangen, "Alle fugler små de er", akkompagnert av Erik Amundsen på piano. Deretter ble ordet overlatt til Jørn Hurum.

Referat fra medlemsmøtet 7. september 2010

Detaljer

Opprettet tirsdag 21. september 2010 11:50

Sist oppdatert tirsdag 21. september 2010 11:50

Publisert tirsdag 21. september 2010 11:45

Skrevet av Vevmester

Treff: 465

Tittel og foredragsholder: "Norge, verdens beste land", Nina Witoszek, professor ved Senter for utvikling og miljø, Universitetet i Oslo. Møteleder Kjell Solberg, referent Pål Spilling, antall til stede: ca 150 – 200.

1. Som første post på programmet, sang møtelyden "Seier'n er vår", til akkompagnement av Erik Amundsen.
2. Deretter ble ordet overlatt til dagens kåsør, Nina Witoszek. Hun er født i Polen og kom til Norge på Nansen-pass i 1983, etter å ha blitt utvist fra sitt hjemland fordi hun arbeidet i et undergrunnsforlag. Hun ble innlosjert (adoptert) hos en familie i Gjerdrum, men begynte etter hvert å kjede seg her i landet og dro videre ut i verden etter bare et halvt års tid, til England, Irland, Sverige og Italia. Hun tok sin doktorgrad i Oxford og Stockholm. Hun innså etter hvert ut at hun hadde forandret seg som menneske og fant ved et reflekterende tilbakeblikk ut at et liv i Norge nok hadde en del fordeler som hun knapt kunne oppleve andre steder. I 1991 bestemte hun seg for å dra tilbake hit og bestemte seg for å grave seg ned i norsk sagadiktning, opplysningsprestene, Wergeland, Ibsen, Hamsun, Nansen og Arne Næss. Nå er hun forskningsleder ved Senter for utvikling og miljø, ved Universitetet i Oslo. Hun mottok "Fritt Ord" prisen i 2005, og har skrevet flere bøker. Hun er av Dagbladet blitt kåret til én av landets ti viktigste intellektuelle.

Hennes foredrag var basert på en nylig utkommet bok hun hadde skrevet, med tittelen "Verdens beste land, en pamflett". Her tar hun for seg utviklingen i Norge siden 1700-tallet. Hennes foredragsform er svært uformell, full av humor og satire, med sprelske provokatoriske utfall i alle retninger. Foredraget var meget interessant, men det kunne nok til tider være noe krevende å få fatt i en *helhetlig* linje i den springende form hun benytter seg av i sin presentasjon. Hun understreket at hun arbeider best når hun føler at hun har et bestemt provoserende tema å forholde seg til, eller en bestemt motstander. Hun er en ren mester i å finne malende og livfulle metaforer for sine ofte spissformulerte oppfatninger og har gjennom åra vært blandet inn i tallrike verbale dueller med mange av kulturlivets sentrale aktører her i landet, som Hans Wilhelm Steinfeldt, Arne Næss, Ottar Brox og andre.

Witoszek framhevet den store betydning prestene hadde i tilretteleggingen av framveksten av det nye Norge og pekte her på at andelen prester, og sønner av prester, utgjorde hele 70% av Eidsvollforsamlingen i 1814.

Hun framhevet Jens Bjørneboe og Georg Johannesen som Norges beste penner på sin tid. De kunne begge utfolde seg i "narrens rolle", som skeptiske betraktere av forhold i samfunnet, kritiske og

tvilende til alt som er selvinnlysende og hellig. Witoszek koketterte litt med sine norskferdigheter og antydte lekende at hun i språklig forstand var "en Bjørneboe i gummistøvler".

Et uttrykk som gikk igjen hos Witoszek er "de enøyde kyklopene", som fremdeles er aktive og som kan inndeles i flere grupper: (i) "Barneromper": snille sjeler som gløder av idealisme, av og til omtalt som "Lenins nyttige idioter". De ønsker seg progressive tilstander, men ikke de konsekvensene dette vil få: frihet men ingen forbrytelse, kvinnelige prester men ingen religion osv. De er kritiske til markedets tyranni, men har en svakhet for revolusjonære despoter som Mao, Castro og Chavez. De går inn for "Det norske godhetsregimet", et begrep som Witoszek stiller seg noe skeptisk til, (ii) "Tvisynte Venstre" er en samling av spørrende mennesker, som er usikre på seg selv, friheten, meningen med livet, ekteskap. De elsker og hater en verden full av kunst og andre kulturelle uttrykksformer, (iii) "Horevenstre", som snakker om likhet og rettferdighet, men som drives av profitt og opportuniste.

Barna til barnerumpene utgjør en gruppe som Witoszek omtaler som "pampersgenerasjonen". De er det nye popvenstre som ifølge Witoszek mangler så vel egen fantasi som egne visjoner. De er opptatt av søppel og billige effekter og tillegger seg slagord fra despoter som Hitler, Mao og Castro.

Witoszek kom inn på Dag Solstads forfatterskap, som hun setter pris på og gjerne leser. Samtidig som hun må konstatere at Solstad aldri har angret eller tatt avstand fra sin tidligere begeistring for en despot som Pol Pot. Denne svakheten for autoritære ledere mener Witoszek at Solstad deler med Hamsun, hos begge finner hun den samme arrogansen og egoismen. Hamsun misunte og hatet vår nasjonalhelgen Fritjof Nansen. I verdens beste land er Hamsun og Solstad i et viktig holdningsspørsmål på samme linje.

I sitt foredrag kom Witoszek litt inn på Askeladdens rolle, heldiggutten som oppnår suksess hvor Per og Pål mislykkes, som ved å prøve – men uten å anstrenge seg særlig - blir rik og lykkelig uten å skade andre eller seg selv. Askeladden er en mytisk stamfar for alle nasjoner. I Polen heter han Lech Walesa.

Gjentatte ganger under sitt foredrag viste foredragsholderen scener fra filmen *Heftig og begeistret*, hvor et kor av eldre menn fra Berlevåg står ute i kulden og snøføyka og synger sentimentale sanger til naturens pris. Her er det ingen solister eller enkeltmanns-prestasjoner, her er det ingen splittende dissonans, her er det korpsmentalitetet som dominerer. Alle synes å være godt fornøyde med å leve trygt og godt i verdens beste land.

Det kan virke som Witoszek har en inngrodd skepsis til det *statiske samfunn* og at hennes preferanse mer går i retning av dynamisk modell der det alltid på et visst nivå vil finnes en skapende uro som hindrer tilstivning og holder den åpne og skapende samfunnsdebatten gående.

3. Møtet ble avsluttet med en orientering fra komiteen for kultur og reiser, ved Solvår Hafslund, og Sigrid Monrad-Krohn.

Referat fra medlemsmøtet 5. oktober 2010

Detaljer

Opprettet mandag 01. november 2010 18:27

Sist oppdatert fredag 05. november 2010 13:43

Publisert mandag 01. november 2010 18:24

Skrevet av Vevmester

Treff: 444

Tittel og foredragsholder: "Verdensrommets mysterier", Knut Jørgen Røed Ødegård, doktorkandidat ved Institutt for teoretisk astrofysisk, Universitetet i Oslo. Møteleder Kjell Solberg, referent Pål Spilling, antall til stede: ca 200.

Kjell Solberg ønsket alle hjertelig velkommen. Deretter var det allsang, to vers av "Lykkeliten", akkompagnert av Erik Amundsen. Deretter orienterte reise og kulturkomiteen om forestående aktiviteter.

Jorunn Nørstenes:

- Kinoforestillinger hver siste onsdag i måneden
- Det arrangeres en tur og omvisning i Munch museet
- Tur til Portugal i uke 14; kr 13.000.-
- Dagstur til Kistefoss og Hadelands glassverk
- Den planlagte turen til Tallin er ikke avlyst
- omvisning i Oslo Rådhus

Kari Lunde:

- hun orienterte om diverse teaterforestillinger, og hvor det er ledige billetter

Kjell introdusert så dagens foredragsholder, Knut Jørgen Røed Ødegård, og overlot ordet til ham. Knut Jørgen Røed Ødegård er en meget interessant og energisk foredragsholder. Han er flink til å popularisere og gjøre vitenskapen forståelig for oss vanlige mennesker. I de siste 20 årene har utforskningen av verdensrommet gitt oss en betydelig økt forståelse av universets utvikling, bl.a. om vårt eget sol og planetsystem. En romsonde er nå på vei til Pluto, og vil være fremme i 2015. Pluto er mindre enn vår måne. Den kretser rundt vår sol utenfor Neptuns bane. Den er nå degradert fra å være en planet til å bli en plutoide. En plutoide er en dvergplanet som likner Pluto. Den kan heller ikke være en måne.

Astronomene har i de senere år lett intenst etter planeter i vårt og andre solsystemer, hvor betingelsene kan ligge til rette for levende liv. Så langt har dette ikke ført til positive resultater. Aktuelle planetbaner, omkring en gitt sol, kan ikke være for nær den solen de kretser rundt. Da blir det for varmt til at liv kan oppstå. Planetbanene kan heller ikke være for langt unna. Da blir det for kaldt til at liv kan oppstå.

Universets dimensjoner er neste ufattelige, men ble eksemplifisert via bilder og eksempler. Bl.a. vil det ta 4 millioner år for lyset å krysse vårt melkeveisystem.

Dannelsen av sol og planetsystemer skjer ved at skyer av gass og partikler fortettes ved hjelp av gravitasjonskreftene. Dette forårsaker igjen en stadig økende grad av rotasjon av gass og partikkel skyene, som etter hvert får en diskosliknende form, samtidig som fortetningen fortsetter, og som ender med stjernefødsler i sentrum av diskosstrukturen. I de ytterste lagene av denne gass og partikkelstrukturen formes kometene, og som slynges ut i universet ved hjelp av sentrifugalkreftene.

Sorte hull; enorme gravitasjonskrefter som suger til seg alt i nærheten. Selv lyset blir sugd inn. Intet slipper ut, og vi vet lite om hva som skjer med det som suges inn i de sorte hullene.

Kollisjoner mellom meteoritter og planeter; vannet på jorden er delvis en følge av disse kollisjonene, ved at meteorittene inneholder bl.a. en betydelig mengde is. På Mars er det is under overflaten, med lagdelt fjell produsert under vann. Vi finner også uttørkede elveleier. Her finner vi også metan dypt nede i Mars indre, hvor det dannes. Dinosaurer ble utryddet på jorden etter en kollisjon med en stor komet, for ca 60 millioner år siden. Da var det et ragnarok her på jorden. En komet er i ferd med å nærme seg jorden; kometen Mac Naught var nær jorden i 2007. Vi har hatt meteornedslag i Troms i juli 2006. Barringer-krateret i Arizona er 49.000 år gammelt, forårsaket av et betydelig meteorittnedslag.

Et sentralt spørsmål Røed Ødegård tok opp var: "Har vårt univers en begrensning i størrelse? Hvis ja, hva ligger på utsiden av dette?". Her har man foreløpig ikke noe fullgodt svar.

2010 er et astronomisk jubelår: 10. desember 2010 får vi neste store solformørkelse, og planeten Venus vil være nærmere jorden enn på mange tusen år.

Foredragsholderen hadde med seg diverse bøker, også for barn, og en DVD som gikk unna som varmt hvetebrød.

Referat fra medlemsmøte 2. november 2010

Detaljer

Opprettet fredag 05. november 2010 12:57

Sist oppdatert fredag 05. november 2010 13:42

Publisert fredag 05. november 2010 12:55

Skrevet av Vevmester

Treff: 480

Tittel og foredragsholderne: "Har EU og Euroen noen fremtid?"; Nils Morten Udgaard, tidligere utenriksredaktør i Aftenposten. Møteleder Kjell Solberg, referent Pål Spilling, antall til stede: ca 200.

Kjell Solberg ønsker alle hjertelig velkommen. Deretter ble det allsang, med Kari Drågum som forsanger og Erik Amundsen ved pianoet. Det ble sunget 6 vers av Ole Vigs Nordmandsang. Deretter leste Olav Blichner to dikt, ett av Roy Jacobsen ("Tro, sa han" fra diktsamlingen "Tenk på noe annet"), og ett av K. Hauge ("Du skal ikkje tru", fra diktsamlingen "Glør i oska").

Kjell Solberg introduserte dagens foredragsholder. Nils Morten Udgaard er født i 1940. Han er statsviter, journalist, og politiker, og var frem til april 2007 utenriksredaktør i Aftenposten. I perioden 1991 og frem til 1997 var Udgaard professor i moderne historie ved Universitetet i Bergen, og tilknyttet russisk-sovjetiske studier. I 2003 ble Udgaard tildelt Willy Brandt prisen. Nils Morten Udgaard tok for seg EUs historie, fra den famlende begynnelse rett etter siste verdenskrig og frem til i dag. Europa hadde da gått gjennom sin største katastrofe noensinne. Motivasjonen bak det gryende samarbeid i Europa var å forhindre nye kriger. Spesielt ville Tyskland og Frankrike inn i et varig fredsforhold. I tillegg var frykten for bruk av atomvåpen, som var blitt utviklet og brukt under siste krig, en annen motivasjonsfaktor. I 1951 ble "Traktaten om det europeiske kull- og stålfellesskapet" (EKS) underskrevet. Den trådte i kraft 25. juli 1952. Her ble administrasjonene for kull- og stålindustrien slått sammen. Italia, Belgia, Nederland, og Luxemburg gikk også inn i dette fellesskapet. Av disse seks nasjonene var Tyskland og Italia tapernasjonene i den andre verdenskrigen.

Dette er opptakten til det EU vi kjenner i dag. Winston Churchill understreket alt i 1946 at Europa må endres, men i første omgang var den nye unionen et rent kontinentalt prosjekt. Storbritannia, som kom med i EU i 1973, kom ut av krigen som Europas klare seierherre, men kom også ut av krigen som Europas mest gjeldstyngede nasjon.

Etter en betydelig modningsprosess, ble Roma-traktaten inngått mellom de seks landene i kull- og stålunionen. Datoen var 25. mars 1957. Dette er vel en av de meste betydelige traktater som er inngått i moderne europeisk historie. Den ble økonomisk svært lønnsomt for medlemslandene. En medvirkende faktor her var opprettelsen av "Det europeiske økonomiske fellesskapet" (EØS). Unionen ble tettere, med reduksjon av grensene, tollbarrierer, og andre hindringer for fri ferdsel og handel. Samtidig samlet Tyskland og Italia sine delstater i nasjonale enheter. De landene som gled lettest inn i fellesskapene var i første rekke de katolske landene. Land utenom fellesskapet så de

store fordelene medlemskapet bød på, og land som Storbritannia, Norge, Danmark, og Island søkte om medlemskap i 1961. Frankrike sørget for at disse ikke fikk medlemskap. Samtidig ble EURATOM opprettet, et atomenergifellesskap, for å utnytte og kontrollere atomenergiproduksjonen og de radioaktive ressursene. Det ble også opprettet en felles landbrukspolitikk i juli 1962. Denne fikk stor betydning for medlemslandene i en periode, men støtte på problemer på et senere stadium på grunn av overproduksjon og subsidieordninger.

I 1960 ble "Det europeiske frihandelsforbund" (EFTA) opprettet, som en motvekt til "Det europeiske økonomiske fellesskapet". Hensikten var å fjerne hindringene i handelen mellom landene. Men man var imot felles tollsatser og overnasjonal myndighet. EFTA omfattet Danmark, Norge, Portugal, Storbritannia, Sveits, Sverige, og Østerrike. Flere av disse er nå medlemmer av EU, og det er bare Norge, Sveits, Island, og Liechtenstein som fortsatte som medlemmer i EFTA.

Landene som hadde underskrevet Roma-traktaten, skrev i 1965 under den såkalte "Fusjonstraktaten". Dette betød en felles kommisjon og råd for de tre fellesskapene EKS, EØS, EURATOM, og som trådte i kraft 1. juli 1967. De tre fellesskapene fikk navnet "De europeiske fellesskapene" (EF), og kan vel sies å være neste skritt mot dagens EU. Storbritannia, Norge, Danmark, og Island søket på nytt om medlemskap, men ble igjen stoppet av Frankrike. De Gaulle gikk av som statsminister i 1969. Dette gjorde det aktuelt for de tidligere søkerlandene å søke på nytt. Det ble avholdt folkeavstemninger, og Storbritannia, Irland, og Danmark søkte og ble tatt opp som medlemmer. Men det var ikke bare enighet blant medlemslandene. Storbritannias jernkvinne, statsminister Thatcher var meget negativ til det europeiske fellesskapet, og skapte en tid betydelige gnisninger i systemet. Norge avholdt folkeavstemning i september 1972, hvor resultatet ble et flertall mot å søke om medlemskap. Hellas, Spania, og Portugal ble tatt opp som medlemmer i midten av 1980-tallet. Til sammen 12 land, noe som ga fellesskapet større tyngde og autoritet.

I 1985 gikk medlemslandene inn for den såkalte "Enhetstraktaten". Den la til rette for det frie markedet som man var blitt enige om i Roma-traktaten. I Norge ble det avholdt ny folkeavstemning i 1994, også nå med negativt resultat.

Etter Berlinmurens fall i 1989-90, ble Øst- og Vest-Tyskland samlet, og ble Europas største stat. Den tyske marken ble Europas dominerende valuta. Mange europeiske land så dette som en potensiell fare, på grunn av Tysklands størrelse og økonomiske dominans. Men med den sterke forankringen av demokratiet i Tyskland, representerte Tyskland ingen fare for de andre europeiske landene. Det ble et stort press på EU for å ta opp nye østeuropeiske land som medlemmer. Men veien dit ble lang, og vanskeliggjort på grunn av økonomiske og demokratiske krav. Det var først i 2006 at de fleste av disse landene oppfylte kraven som var satt og gjorde at de ble akseptert som medlemmer, og EU utvides med 10 nye land.

I 1995 fikk EU en felles valuta, kalt Euro, som 16 av medlemslandene har innført isteden for de nasjonale myntenhetene. Fortsatt står Storbritannia, Danmark, og Sverige utenfor den felles valutaen.

Den store økonomiske fremgangen for landene innen EU, skapte store økonomiske utfordringer for landene utenfor fellesskapet. Europakommisjonen tok derfor et initiativ for et tettere økonomisk samarbeid med disse landene, gjennom EØS-traktaten. Dette ga EØS-landene fri adgang til fellesskapets indre marked. Samtidig måtte de tilpasse seg EU's regelverk. I dag er det bare Norge, Island, og Liechtenstein som er medlemmer i EØS.

Som en følge av finanskrisen, er det mange land med altfor stor statsgjeld, bl.a. Hellas. Her er EU solidarisk, og søker å hjelpe Hellas ut av gjeldskrisen. EU har også opprettet et betydelig økonomisk fond, som skal benyttes i forbindelse med økonomiske støttetiltak.

Udgaard var derfor positiv i sin vurdering av EU og Euroens fremtid som valutaenhet i Europa.

Referat fra medlemsmøtet 30. november 2010

Detaljer

Opprettet mandag 20. desember 2010 20:56

Sist oppdatert mandag 20. desember 2010 20:56

Publisert mandag 20. desember 2010 20:55

Skrevet av Vevmester

Treff: 499

Tittel og foredragsholder: "Lydbilder i adventstiden"; Wolfgang Plagge, pianist og komponist.
Møteleder Kjell Solberg, referent Pål Spilling, antall til stede: 120 - 150.

Kjell Solberg ønsket alle hjertelig velkommen, og introduserte dagens foredragsholder. Wolfgang Plagge er en meget anerkjent musiker, komponist, og foredragsholder. Han har bak seg ca 150 komposisjoner. I januar 2007 ble Plagge tildelt den ungarske ordenen "Den internasjonale kulturelle ridderorden av St Stefan". Den er Ungarns høyeste sivile utmerkelse. Plagge fikk denne utmerkelsen for sitt arbeide med å fremme ungarsk musikk og kultur i Norden, samt sitt arbeid med Zoltan Kodaly's undervisningsteknikk.

Wolfgang Plagge startet sitt kåseri med adventtiden. Han poengterte at advent-dekorasjoner med lys, skulle ha fire lys, og ikke fem som av og til forekommer. Så tok han for seg de svært populære sangene "White Christmas" av Irving Berlin og Benjamin Britten's "Hymne til jomfruen". Irving Berlin har produsert over 1000 ulike sanger, hvor han har skrevet både tekst og melodi. "White Christmas" bringer oss tilbake i en gammeldags julestemning. Dette ble så illustrert av Plagge på flygelet.

Så kom han inn på den romantiske periode, som etterfulgte den Wienerklassiske perioden. Den startet i rundt 1820 og varte frem til ca 1900. Den var på mange måter en reaksjon på opplysningstidens idealer, og satt følelser, fantasi, og personlighet i høysetet, og med stor kraft og begeistring for middelalderens og Romertidens historie. "Storm und drang" og "Frihet, likhet, og brorskap" er karakteristika for denne tiden. Innen musikken spores denne perioden i Bethovens siste komposisjoner. Den romantiske perioden slår ut i full blomst med Webers "Freischütz" og i Schuberts sanger. En annen toneangivende komponist fra denne perioden var Schuman, og som ble en de facto leder innen denne musikkretningen. Han var en genial musiker, "frei aber einsam", med over 370 ulike sanger bak seg. Han var samtalepartneren i musikken. To karakteristiske avslutninger på komposisjonene: fokusert avslutning, eller avsluttet slik at tilhørerne forventer seg noe mer. På slutten av denne perioden gikk man over i nasjonalromantisme, hvor bl.a. Chopin og Grieg ble sterkt inspirert av nasjonal folkemusikk. Igjen illustrerte Plagge sine synspunkter ved å spille noen melodier på flygelet.

Dagens dikt, "Din vugge" av Adolf Langsted? ble lest av Toril Gjessing

Deretter innprentet Grethe Jordet at inngangsdøren skal være låst når medlemsmøtene starter. De som kommer etter at møtet har startet, bes derfor om å benytte den andre inngangen.

Solvår Hafslund orienterte så om vårens program for reise og kulturkomiteen: kinoforestillingene, omvisningene i Nasjonalgalleriet og i Munch-museet, og teaterforestillingene: Enron og Otello. Videre om den planlagte reisen til Portugal. Her er det pr idag bare 9 påmeldte, og bør være minst 20. Det er også planlagte dagstur til Kistefoss, prisantydning er kr. 500. 15. – 17. juni planlegges en tur til Skogbruksmuseet, og som inkluderer en båttur på Femunden.

Før møtet ble avsluttet presenterte Kjell Solberg møteprogrammet for våren 2011.